

Sygn. akt VIII Gz 132/18

POSTANOWIENIE

Dnia 5 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Kala (spr.)

Sędziowie SSO Marek Tauer

SSO Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 5 lipca 2018 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: (...) **w B.**

o ogłoszenie upadłości

na skutek zażalenia wnioskodawcy od zarządzenia Przewodniczącego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 28 marca 2018 r. sygn. akt XV GU 104/18

postanawia :

uchylić zaskarżone zarządzenie.

Elżbieta Kala Marek Tauer Artur Fornal

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem Przewodniczący Sądu Rejonowego zwrócił wniosek (...) w B. o ogłoszenie upadłości. W uzasadnieniu wyjaśnił, że zarządzeniem z dnia 28 lutego 2018 r. doręczonym w dniu 19 marca 2018 r. dłużnik został wezwany do uzupełnienia braków formalnych wniosku o ogłoszenie upadłości w terminie 7 dni pod rygorem zwrotu wniosku. W zakreślonym terminie dłużnik jedynie częściowo usunął braki formalne wniosku oraz wniósł o przedłużenie terminu do usunięcia pozostałych braków formalnych o dalsze 21 dni. Sąd wskazał jednak, że z uwagi na to, iż tygodniowy termin określony w art. 130 § 1 k.p.c jest terminem ustawowym – nie może być on przedłużany ani skracany.

Skarżący wniósł zażalenie na powyższe zarządzenie, zarzucając:

- naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 130 § 1 kpc w zw. z art. 35 i art. 23 ustawy prawo upadłościowe poprzez niewskazanie jakie braki formalne wniosku zostały usunięte, a jakie nie, a także poprzez zbyt restrykcyjną ocenę stanu faktycznego w sprawie i całkowicie bezrefleksyjne obarczenie wnioskodawcy odpowiedzialnością za rzekomo formalny brak wniosku. Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego zarządzenia.

W uzasadnieniu zażalenia kwestionował aby którąkolwiek z okoliczności – poza brakiem opłaty sądowej i zaliczki – można zakwalifikować jako brak formalny wniosku - implikującym stosowanie art. 130 § 1 kpc. W ocenie wnioskodawcy wszystkie kwestie, poza opłatą sądową i zaliczką wskazane w zarządzeniu z dn. 1.03.2018 r. mają charakter merytoryczny, a nie są formalnym brakiem samego pisma.

Wnioskodawca dodał, iż w swoim piśmie z dnia 26.03.2018 r. wyraźnie wyjaśnił, że niemożność uzupełnienia informacji we wskazanym wyżej zakresie nie wynika z przyczyn leżących po jego stronie, ale jest skutkiem oczekiwania na informację od biura księgowego, prowadzącego księgi rachunkowe wnioskodawcy. Innymi słowy zakładając, że którakolwiek z kwestii, które wnioskodawca zamierzał uzupełnić jest brakiem formalnym wniosku, to wnioskodawca nie uzupełnił go w terminie bez swojej winy ale z uwagi na okoliczności o charakterze niezależnym od niego. Zarzucił Sądowi zaniechanie pouczenia o tym, że wskazany termin nie podlega przedłużeniu. Dla niego sam rygor zwrotu wniosku był nieczytelny. Wskazał, że uzupełnił brak we wskazanym przez siebie terminie. Jego zdaniem orzeczenie Sądu było zbyt restrykcyjne.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Zażalenie wnioskodawcy należy uznać za zasadne.

Co prawda okoliczność, że sąd nie wskazał jakie braki wniosku uznał za uzupełnione a jakie nie – nie może samo przez się przesądzać o wadliwości decyzji, skoro wnioskodawca nie kwestionował, że istotnie nie przedłożył w określonym terminie wszystkich żądanych przez sąd dokumentów.

Również zarzut, że wszystkie kwestie poza wysokością opłaty i zaliczki mają charakter merytoryczny, a nie są brakami formalnymi pisma, nie może zasługiwać na uwzględnienie, skoro konieczność przedłożenia żądanych przez sąd dokumentów wynika wprost z treści art. 23 ust. 1 pr. upadłościowego, który określa co powinien dołączyć do wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnik.

Niemniej jednak, w ocenie Sądu Okręgowego zaskarżone zarządzenie nie może się ostać.

O tym jakie wymogi formalne ma spełniać wniosek o ogłoszenie upadłości stanowią przepisy art. 22, 22a, 23 i 25 ustawy prawo upadłościowe. Wniosek o ogłoszenie upadłości powinien nadto spełniać ogólne wymogi pisma procesowego określone w kodeksie postępowania cywilnego, a ponadto powinien być należycie opłacony. Przepis art. 23 wprowadza dodatkowe wymogi dla wniosku o ogłoszenie upadłości zgłaszanego przez dłużnika albo jego reprezentantów. Między innymi wymaga dołączenia do wniosku:

- aktualnego wykazu majątku z szacunkową wyceną jego składników (art. 23 ust. 1 pkt 1 pr. upadłościowego)
- wykazu tytułów egzekucyjnych oraz tytułów wykonawczych przeciwko dłużnikowi (art. 23 ust. 1 pkt 6 pr. upadłościowego)
- oświadczenia o spłatach wierzytelności lub innych długów dokonanych w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku (art. 23 ust. 1 pkt 4 pr. upadłościowego)
- informacji o postępowaniach dotyczących ustanowienia na majątku dłużnika hipotek, zastawów, zastawów rejestrowych, zastawów skarbowych i hipotek morskich oraz innych obciążeń podlegających wpisowi w księdze wieczystej lub w rejestrach, jak również o prowadzonych innych postępowaniach sądowych, administracyjnych oraz przed sądami polubownymi dotyczących majątku dłużnika (art. 23 ust. 1 pkt 7 pr. upadłościowego).

W tej sytuacji wobec braku tych i innych dokumentów, uzasadnione było zarządzenie Sądu z dnia 28 lutego 2018 r. wzywające do ich nadesłania.

Wezwanie to zostało doręczone wnioskodawcy w dniu 19 marca 2018 r. (k-12). Wnioskodawca odpowiedział na nie pismem z dn. 26.03.2018 r., czyli w określonym terminie. Do pisma wnioskodawca dołączył część z żądanych przez sąd dokumentów, natomiast w odniesieniu do tych, których nie przedłożył wniósł o udzielenie mu dodatkowego 21-dniowego terminu na ich przygotowanie, wskazując na konieczność ich przygotowania przez podmiot zewnętrzny tj. biuro księgowe.

Do kolejnego pisma z dnia 16.04.2018 r. wnioskodawca dołączył pozostałe dokumenty żądane przez sąd.

Wcześniej jednak, zaskarżonym zarządzeniem z dnia 28.03.2018 r. Sąd Rejonowy zwrócił wniosek z powodu braku przedłożenia wszystkich brakujących dokumentów w określonym terminie.

W tym miejscu zauważyć należy, że zgodnie z treścią art. 23 ust. 3 pr. upadłościowego, jeżeli dłużnik nie może dołączyć do wniosku dokumentów, o których mowa w ust. 1, powinien podać przyczyny ich niedołączenia oraz je uprawdopodobnić. Przepis ten zapobiega sytuacjom, w których dłużnik chciałby usprawiedliwić niezłożenie wniosku brakiem dokumentów spowodowanym na przykład: pożarem, powodzią, kradzieżą czy zatrzymaniem przez policję, prokuratora lub inne służby celem przeprowadzenia czynności, lub innymi przyczynami. Bardzo często w przypadku przedsiębiorców, rejestrowanie zdarzeń majątkowych (księgowość) jest prowadzone przez podmiot zewnętrzny, a w konsekwencji dokumentacja ta znajduje się poza jego siedzibą, dlatego można sobie wyobrazić sytuację, kiedy potrzeba więcej czasu dla ich odnalezienia i przedłożenia przez wnioskodawcę, zwłaszcza w okresie tzw. urlopowym, lub z powodu zdarzeń losowych. W takim wypadku dłużnik powinien dokładnie opisać przyczyny, z jakich nie jest w stanie wskazać danych wymaganych ustawą. Przyjąć przy tym należy, że skoro ustawodawca możliwość taką dopuszcza już w momencie złożenia wniosku, to nie jest zabronione takie „usprawiedliwienie” również po wezwaniu przez Sąd do uzupełnienia braków formalnych wniosku, poprzez nadesłanie dokumentów dodatkowych wymienionych w art. 23 ust. 1. Oświadczenie oraz jego uprawdopodobnienie złożone w trybie art. 23 ust. 3 podlega oczywiście ocenie Sądu, co oznacza, że termin do wykonania zarządzenia wzywającego do uzupełnienia braków formalnych nie może być w takim przypadku traktowany ściśle, tak że automatycznie jego przekroczenie musi skutkować zwrotem wniosku.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego zarządzenia w ogóle nie odniósł się do podanych przez wnioskodawcę w piśmie z dn. 26.03.2018 r. przyczyn, z powodu których nie przedłożył on wszystkich żądanych przez sąd dokumentów i tym samym nie ocenił, czy w takiej sytuacji mógłby mieć zastosowanie art. 23 ust. 3 pr. upadłościowego. W piśmie tym zaś wnioskodawca poza wnioskiem o udzielenie mu dodatkowego 21 dniowego terminu wskazał, że część z żądanych dokumentów wymaga przygotowania przez podmiot zewnętrzny (biuro księgowo). I o ile w świetle art. 243 k.p.c w zw. z art. 35 pr. upadłościowego uprawdopodobnienie w zasadzie nie powinno opierać się na samych tylko twierdzeniach strony, to jednak zauważyć należy, że na dokumentach dołączonych do pisma wnioskodawcy dn. 26.03.2018 r. widnieją podpisy i pieczętka księgowej D. K., prowadzącej (...), a zatem można przyjąć, iż wnioskodawca uprawdopodobnił, że korzysta z pomocy takiego biura przy prowadzeniu swoich ksiąg rachunkowych (k-19, k-21, k-22-23, k-40). Takie same pieczętki i podpisy księgowej widnieją także na pozostałych dokumentach dołączonych przez wnioskodawcę do pisma z dnia 16.04.2018 r. (k-49, k-60, k-70). Dodatkowo, w zażaleniu wnioskodawca potwierdził, że prowadzenie ksiąg rachunkowych powierzył zewnętrznemu biurowi rachunkowemu i z tego powodu nie był w stanie przedłożyć żądanych przez sąd dokumentów w określonym terminie.

Należy też zauważyć, że przesłanką uzasadniającą zastosowanie przepisu art. 130 § kpc jest ocena czy zachodzi sytuacja braku możliwości nadania sprawie dalszego biegu. Przepis ten został powołany przez Sąd Rejonowy jako podstawa prawna zaskarżonego zarządzenia w związku z dyspozycją art. 35 cytowanej ustawy. Oceny tej przesłanki w kontekście również treści art. 23 ust. 3 Sąd Rejonowy jednak pominął.

Sąd Rejonowy nie wskazał bowiem czy i dlaczego, pomimo uzupełnienia przez wnioskodawcę częściowo wniosku w terminie, nadal istnieją przeszkody uniemożliwiające nadanie sprawie dalszego biegu, a w szczególności, że taką przeszkodą był brak dokumentów, które ostatecznie wnioskodawca i tak przedłożył, wymienionych w piśmie z dn. 16.04.2018 r.

To, że na dłużniku spoczywa obowiązek wykazania przesłanek do ogłoszenia upadłości i przedstawienia stosownych dowodów nie może być automatyczną podstawą do zwrotu wniosku w sytuacji ich nie przedstawienia. Należy wówczas rozważyć, czy na podstawie tych dokumentów, które dłużnik przedłożył można sprawie nadać bieg, a jeżeli tak to merytorycznie rozpoznać wniosek.

Trzeba w konsekwencji zważyć, iż Przewodniczący w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy wydając przedmiotowe zarządzenie naruszył art. 130 § 1 kpc w zw. z art. 35 i art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku pr. upadłościowe.

Mając na uwadze przytoczone okoliczności orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 i art. 398 k.p.c. w zw. art. 35 ustawy Prawo upadłościowe.

Elżbieta Kala Marek Tauer Artur Fornal